

De gamle platter fortæller – 21.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

"Chirurgen" og kongen

Da Danmarks første jernbane blev åbnet mellem København og Roskilde

"Chirurg" J. Jensen har givet os mulighed for at se, hvordan området ved Røde Port tog sig ud, da Danmarks første jernbane, København-Roskilde, åbnedes for 125 år siden. Det sker gennem hans skive, der skyldes hans fuglekongeværdighed fra året før.

Hvor man ser idyllen med flagstangen oppe på en høj, ligger nu Kreatina, der for få år siden flyttede ind i det offentlige slagtehus' tidligere lokaler. Slagtehuset blev bygget i den lidt primitive træbevoksning, som bar navnet Plantagen, det eneste, der var tilbage af det fine anlæg, man ser på billedet.

Det er vist ingen tvivl om, at hele det arrangement, skiven forestiller, er kommet i forbindelse med jernbanen, de store dæmninger og Røde Port, der har vendt op og ned på hele området. Måske overværer vi selve den højtidelige åbning af jernbanen, for der er flag både på det lille tog og på jernbanebroen.

*

Den anonyme kunstner, der har malet billedet, har i øvrigt fået samlet en højst mærkværdig blanding af personligheder, som det ville være vanskeligt at tænke sig på dette sted på samme tid. Efter en gammel tradition skal personerne fra venstre være prinsesse Caroline med sin gemal, prins Ferdinand, samt maler Zweidorf. Så følger et par ukendte passierende damer og derefter skivens giver med frue og søn. De to mænd længst til højre skulle være selveste kong Christian den Ottende og den kendte politiker og teologiske professor H.N. Clausen.

Om ”chirurg” Jensen ved man ikke meget, udover at han hed Israel til fornavn, og at han havde barberforretning inde i gården i ejendommen Skomagergade 20, hvor Aage Müller nu har tæppeafdeling. Er oplysningerne om Israel Jensen således yderst sparsomme, ved man til gengæld en masse om han søn, der ser så pæn og artig ud på billedet.

*

Selv om det måske falder udenfor denne artikels rammer, tager vi nu for engang skyld en søn af en fugleskydekonge med – og ikke for det gode. Israel Jensens søn, der hed noget så imponerende som Thomas Julius Rousseau Jensen, blev som 43-årig inspektør ved Roskilde Amts Syge-, Daare- og Arbejdsanstalt, det nuværende amtssygehus, men syv året efter forlod han meget hurtigt stillingen. I løbet af sommeren 1890 fik hans foresatte mistanke om, at han havde forfalsket anstaltens regnskaber gennem længere tid. Da han selv mærkede hvor det bar hen, ansøgte han amtsrådet om afsked fra 1. januar 1891 ”på grund af svaghed” og håbede vel på denne måde at klare frisag, men amtsrådet suspendede ham straks. Dagen efter, 29. november 1890, blev han anholdt, kom i grundlovsforhør og blev arresteret. Det viste sig, at han gennem en årrække havde forfalsket regnskabsbilagene ved at forhøje kvitteringernes pålydende, efter at han havde betalt anstaltens leverandører, og at han havde stukket differencen i sin egen lomme. Han blev idømt 15 måneders forbedringshus.

At denne beretning kan man drage den lære, at selv så pæne mennesker som fuglekonger, ikke kan gardere sig imod, at deres afkom falder uheldigt ud.

- aj.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. Israel Jensens skive indgår i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab.

*

Artiklen er skrevet i 1972, 125 året for åbningen af Danmarks først jernbanelinje, der var strækningen København-Roskilde. Linjen blev åbnet den 26. juni 1847.

*

I. Jensen blev fuglekonge i 1846 og skænkede efterfølgende skiven til fugleskydningsselskabet den 10. juli 1847. Det er 14 dage efter jernbanes åbning. Hvis kunstneren er inspireret af denne historiske begivenhed, har haft meget travlt med at færdiggøre skiven, medmindre, han på forhånd har skildret begivenheden.

*

Det fremgår at skivens kunstner er anonym. I dag ved vi, at det var den kendte Roskilde kunstner J.C. Gottschalck.

*

Kreatinas virksomhed ligger i dag i Bjæverskov. Kreatinas ejendom blev nedrevet, og området henligger i dag som en parkeringsplads lige ved siden af Røde port – alt imens byens vise mænd og koner diskuterer om og i givet fald hvordan man skal give tilladelse til at opføre et større forretningscenter på et større område, som også omfatter den nuværende parkeringsplads.

*

Aage Müller driver ikke mere tæppeafdeling. I Skomagergade 20 er nu T.P. Musik Marked.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 19. august 1972 og den 5. februar 2011